

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร : กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกร และบทบาทการให้ความรู้ของสื่อในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรวมทั้งด้านการให้ความรู้ การเกิดทัศนคติและการเปลี่ยนทัศนคติ และการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือแนวปฏิบัติประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาศัยในเขตปฏิรูปที่ดินป่าจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประชากร 249 คน ขนาดตัวอย่าง 153 คน ได้ตัวอย่างจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ แสดงตารางการแจกแจงแบบร้อยละ

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 4 คน รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 12,695 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกรรมในลักษณะเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว การเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน มีการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์มากที่สุด และจากกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อกลุ่ม จำนวน 114 คน เข้าร่วมสื่อกลุ่มประเภทการประชุมกลุ่มมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อบุคคล จำนวน 109 คน ได้พบปะหรือเข้าร่วมกิจกรรมกับสื่อบุคคลประเภทผู้นำกลุ่มมากที่สุด

เกษตรกรเห็นว่าสื่อทุกประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อกลุ่ม และสื่อบุคคล มีบทบาทในการให้ความรู้ และวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่เกษตรกรมีพฤติกรรมการเปิดรับมากที่สุด คือ มีระยะเวลาและความถี่ในการเปิดรับมากกว่าสื่ออื่น ๆ แต่ไม่มีบทบาทในการเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนพฤติกรรม และไม่สร้างความมุ่งหวังในอาชีพให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสื่อ เนื่องจากสารที่เกษตรกรรับจากสื่อวิทยุเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่สื่อกลุ่มประเภทการ

T163750

ฝึกอบรม เป็นสื่อที่มีบทบาทครบทุกด้าน คือ สามารถให้ความรู้ เปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนพฤติกรรม และสร้างความมุ่งมั่นในอาชีพใหม่ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสื่อ ดังนั้น ควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการเกี่ยวกับการเกษตรกรรมในสื่อวิทยุ เพื่อให้เกษตรกรสนใจ และเกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมจากวิทยุมากขึ้น และควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึง

จากการวิจัยพบว่าสื่อที่มีบทบาทในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม คือ สื่อบุคคลประเภทเจ้าหน้าที่ปฎิรูปที่ดิน โดยมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ความรู้ การจัดหาแหล่งเงินทุน การจัดหาพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์กบ และไก่ไข่ และการจัดหาตลาด

ABSTRACT

TE 163750

This research aimed to study general conditions of farmers and the media roles in passing on knowledge for agricultural occupation development, attitude forming and changing, as well as changing in behavior and practices. The population used in this study was 249 farmers working on agricultural farms and living in Pa - Chomtong Agricultural Land Reform Area, Chomtong District, Chiang Mai. The samples were 153 farmers, 120 of whom, or 80 % were simply sampled. The data was collected by means of questionnaires, and analyzed by percentage and frequency.

The results revealed that most of the farmers were male, 49 years old on average, had completed primary education, had 4 family members and average monthly family income of 12,695 baht, and practiced monoculture. 120 samples obtained knowledge through radio and television most, 114 samples attended group meetings most, and 109 samples had meetings or participated in activities with personal media, namely group leaders, most.

The farmers' opinion was that all medias i.e. mass media, group media and personal media had roles in passing on knowledge and radio was the mass media which most of the farmers used : they had more time for listening than using other medias. But, it did not change their attitudes and behaviors and it did not bring about hope for their occupation as the information they received through radio was all about agricultural occupation development while group media i.e. training, performs the roles in changing attitudes and behavior as well as creating hope in a new occupation. Therefore, agricultural radio program presentation should be improved to the farmers' interest so that they can gain more information about agricultural occupation development. Also, they should be provided with greater opportunities to undergo training.

From this research, it was found that the media with greatest roles in agricultural occupation development was personal media i.e. land reform officers, playing the roles in passing on knowledge, seeking capital investment sources, supplying cattle breeds, supplying good breeds of frogs and layers, and seeking markets for products.